

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 317/09-

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. A., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. D. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajskej prokuratúry v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 84/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. A. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2009 doručená sťažnosť M. A. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) pri vybavovaní jej podnetu z 12. mája 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 84/09.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa podnetom z 12. mája 2009 adresovaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) domáhala podania mimoriadneho dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co 307/2008 z 3. marca 2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 8 C 36/2008 z 23. septembra 2008.

V súdnom konaní sa sťažovateľka domáhala proti žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4 milióny Sk. Okresný súd v Galante jej žalobu zamietol a Krajský súd v Trnave rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Podnet na podanie mimoriadneho dovolania sťažovateľka odôvodnila tým, že označené súdy rozhodli v rozpore so žalobným návrhom, keď sťažovateľka žiadala nemajetkovú ujmu za obdobie počas trvania pracovného pomeru od 1. februára 1999 do 17. júna 2003, a nie za obdobie od 1. februára 1999 dosiaľ. Namietala tiež, že označené súdy nerešpektovali právoplatné rozsudky Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5 C 131/03-76 z 2. augusta 2004 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 348/04 z 2. decembra 2004, ktoré rozhodli, že jej pracovný pomer u žalovaného naďalej trvá.

Krajská prokuratúra podnet sťažovateľky odložila. Sťažovateľka považuje za nesprávny záver krajskej prokuratúry, že jej pracovný pomer u žalovaného skončil 30. júna 2003, a uviedla: *„Tento záver prokurátor prijal bez akéhokoľvek vykonania dokazovania. Zamestnávateľ pracovný pomer s navrhovateľkou skončil dňom 17. 6. 2003, teda dňom neplatného skončenia pracovného pomeru!!!“*

Tomuto názoru odporuje i rozsudok Okresného súdu vo Zvolene, ktorý v spore o poškodenie navrhovateľkiných práv konaním jej právneho zástupcu rozhodol, že tento musel žalovať i neplatnosť právneho úkonu /výpovede/ z dôvodu, že následný právny úkon ruší úkon predchádzajúci.“

Porušenie svojich práv sťažovateľka vidí aj v tom, že Krajský súd v Trnave svoje rozhodnutie jasne a zrozumiteľne neodôvodnil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Krajská prokuratúra v Trnave rozhodnutím KC-84/09-5 porušila základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

2) Rozhodnutie Krajskej prokuratúry v Trnave sa ruší a vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 124/03).

Základné právo na súdnu a inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môžu byť aj orgány prokuratúry Slovenskej republiky.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich práv postupom krajskej prokuratúry pri vybavovaní jej podnetu tým, že krajská prokuratúra nedostatočne preskúmala rozhodnutie Okresného súdu v Galante a Krajského súdu v Trnave v intenciách jej podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, čím dospela k nesprávnemu záveru o nedôvodnosti jej podnetu. Sťažovateľka okrem iného namieta, že k porušeniu jej práv došlo aj tým, že rozsudok Krajského súdu v Trnave nie je odôvodnený v súlade s požiadavkami na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako jednej zo záruk spravodlivého súdneho konania. Ústavný súd k tomu uvádza, že predmetom tohto konania, ktorý je vymedzený petitom sťažnosti podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nebolo preskúmanie rozsudku Krajského súdu v Trnave, ale spôsobu vybavenia podnetu sťažovateľky z toho hľadiska, či závery krajskej prokuratúry pri skúmaní podmienok na podania mimoriadneho dovolania v rozsahu sťažovateľkou vytýkaných nedostatkov rozhodnutí všeobecných súdov nie sú prejavom zjavnej svojvôle pri uplatnení jej právomoci, a túto časť sťažnosti považoval ústavný súd len za súčasť argumentácie sťažovateľky.

Krajská prokuratúra v prípise č. k. Kc 84/09-5 z 15. júla 2009 k otázke trvania

pracovného pomeru sťažovateľky u žalovaného uviedla:

„Pokiaľ ide o Vaše námietky smerujúce k záveru, že pracovný pomer medzi navrhovateľkou a odporcom nezanikol, z čoho odvodzujete svoje postavenie a nároky v konaní o priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 4.000.000,- Sk, pretože tým, že odporca navrhovateľku do dnešného dňa nezamestnal a neumožnil jej výkon práce poškodil ju na zdraví, dôchodku a platbách odvodov do príslušných fondov, čím navrhovateľke znemožnil právo domáhať sa zdržania jeho zásahov voči nej, a teda zamedzil Vašej klientke možnosť žalovať najmä finančné zadosťučinenie za trvania pracovného pomeru uvádzam, že v predmetnej veci je primárna skutočnosť, že k skončeniu toho istého pracovného pomeru medzi navrhovateľkou a odporcom došlo viacerými jednostrannými právnymi úkonmi prejavmi vôle smerujúcimi k skončeniu pracovného pomeru bez ohľadu na vôľu druhého účastníka, ktoré boli urobené postupne. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 11. 03. 2003 odporca ako zamestnávateľ dal navrhovateľke výpoveď v zmysle ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Následne pred skončením pracovného pomeru z dôvodu danej výpovede v priebehu plynutia výpovednej doby odporca ako zamestnávateľ dňa 17. 06. 2003 skončil s navrhovateľkou v zmysle ust. § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce okamžite pracovný pomer z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny, pričom tento právny úkon smerujúci k skončeniu pracovného pomeru, bol na základe návrhu navrhovateľky rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 5 C 131/03-76 zo dňa 02. 08. 2004, ktorý bol potvrdený Krajským súdom v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 384/04 zo dňa 02. 12. 2004, určený za neplatný a zároveň bolo určené, že pracovný pomer trvá. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka v konaní o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 17. 06. 2003, v zmysle petitu žaloby sa nedomáhala aj neplatnosti výpovede zo dňa 11. 03. 2003, pričom jej právny zástupca v návrhu na začatie konania len podotkol, že už dňa 11. 03. 2003 zrušil /odporca/ pracovný pomer /s navrhovateľkou/ výpoveďou k 30. 06. 2003, ktorej neplatnosť z hľadiska splnenia všetkých hmotnoprávných podmienok stanovených zákonom na platnosť tohto prejavu vôle nenamietal, mám za to, že ak pracovný pomer medzi navrhovateľkou a odporcom neskončil na základe neskoršieho právneho úkonu, smerujúceho k skončeniu pracovného pomeru, pretože bol právoplatným rozhodnutím súdu určený za neplatný právny úkon, stotožňujem sa s Vaším názorom, že pracovný pomer navrhovateľky u odporcu na základe neplatného právneho úkonu

nezanikol, z čoho vyplýva, že pracovný pomer trvá, avšak iba do okamihu platného skončenia toho istého pracovného pomeru, na základe skoršieho právneho úkonu smerujúceho k skončeniu pracovného pomeru výpoveďou z organizačných dôvodov zo dňa 11. 03. 2003, pokiaľ platnosť tohto skoršieho prejavu vôle nebola na základe príslušnej žaloby súdom zrušená, pretože skončenie toho istého pracovného pomeru viacerými právnymi úkonmi /urobené súčasne či postupne/ Zákonník práce ani iné právne predpisy nevyklúčujú /nezakazujú/, pričom pri vzniku tejto situácie v zmysle konštantných záverov judikatúry sa jednotlivé právne úkony z hľadiska splnenia zákonom stanovených podmienok na platnosť tohto ktorého prejavu vôle posudzujú samostatne. Vzhľadom na skutočnosť, že výpoveď zo dňa 11. 03. 2003 nebola súdom z hľadiska skúmania hmotnoprávných podmienok určená za neplatnú, nakoľko v konaní pred Okresným súdom v Žiari nad Hronom č. k. 5C/131/03 v spojení s odvolacím konaním pred Krajským súdom v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 384/04, sa navrhovateľka v zastúpení advokátom domáhala iba neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 17. 06. 2003, stotožňujem sa s právnym názorom Okresného súdu v Galante vyjadrenom v odôvodnení Vami napadnutého rozsudku potvrdeného Krajským súdom v Trnave, že pracovný pomer medzi navrhovateľkou a odporcom bol skončený výpoveďou ku dňu 30. 06. 2003. V nadväznosti na uvedené považujem Vaše námietky týkajúce sa otázky momentu skončenia pracovného pomeru navrhovateľky u odporcu, z ktorého odvodzujete svoju žalobu o priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 4.000.000,- Sk za právne obsolétne, pričom v podrobnostiach Vás odkazujem na náležité a podrobné odôvodnenie Vami napadnutého rozsudku Okresného súdu v Galante, ktoré bolo v odvolacom konaní v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdené Krajským súdom v Trnave.“

Uvedený záver krajskej prokuratúry nie je v rozpore s rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5 C 131/03-76 z 2. augusta 2004, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 348/04 z 2. decembra 2004, ako to tvrdí sťažovateľka. Tieto rozsudky sťažovateľka predložila ústavnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 209/09 a vyplýva z nich, že v súdnom konaní bola na návrh sťažovateľky riešená len otázka neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo 17. júna 2003. Skutočnosť, že sťažovateľka nepodala žalobu o určenie neplatnosti výpovede

z 11. marca 2003 potvrdzuje (dokazuje) aj to, že v konaní vedenom Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 12 C 50/06 sa sťažovateľka domáhala proti advokátovi, ktorý ju zastupoval v konaní o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, náhrady škody za porušenie povinnosti žalovaného tým, že napriek splnomocneniu zo strany sťažovateľky žalovaný nepodal žalobu o určenie neplatnosti výpovede z 11. marca 2003. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 12 C 50/06-120 zo 14. septembra 2007, ktorým bola jej žaloba zamietnutá a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co 83/08-170 zo 16. apríla 2008, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, sťažovateľka predložila v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 327/08.

V ďalšej časti prípisu sa krajská prokuratúra zaoberala sťažovateľkou namietaným nedostatočným odôvodnením rozsudku krajského súdu. Jej závery v tejto časti nie sú v rozpore s ďalej citovanou právnou úpravou odvolacieho občianskoprávneho konania. Krajská prokuratúra uviedla:

„Pre úplnosť uvádzam, že pokiaľ ide o Vaše námietky, týkajúce sa postupu Krajského súdu v Trnave, ktorý o Vašom odvolaní rozhodol bez predvolania účastníkov konania a bez náležitého zdôvodnenia svojho rozhodnutia, takýto postup odvolacieho súdu považujem za zákonný, nakoľko v zmysle ust. § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. sa v odvolacom konaní môže konať s pojednávaním alebo bez pojednávania, pričom z obsahu uvedeného ustanovenia vyplýva, že základnou formou konania o odvolaní je konanie bez pojednávania. Vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky hypotézy odseku 1 citovaného zákonného ustanovenia považujem postup odvolacieho súdu, ktorý vec prejednal v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania za zákonný a zodpovedajúci požiadavke konania o odvolaní bez pojednávania, pričom s poukazom na úplné a presvedčivé rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolací súd s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. podrobnejšie neodôvodňoval svoje rozhodnutie, nakoľko z obsahu cit. ust. vyplýva, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa odôvodnení odvolacieho rozhodnutia obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého prvostupňového rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené považujem Vaše námietky týkajúce sa postupu Krajského súdu v Trnave v odvolacom

konaní za právne irelevantné.“

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 OSP mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06).

Ústavný súd preskúmaním obsahu podnetu sťažovateľky z 12. mája 2009 a oznámenia krajskej prokuratúry o jeho vybavení z 15. júla 2009 dospel k záveru, že krajská prokuratúra podnet sťažovateľky riadne vybavila, jej závery vo vzťahu k námietkam sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu sú primeraným spôsobom odôvodnené, nie sú arbitrárne, a preto sú z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej mimoriadne dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie ako procesného inštitútu patrí výlučne generálnemu prokurátorovi. Na vyhovenie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi postupom krajskej prokuratúry v konaní o podnete vedenom pod sp. zn. Kc 84/09 a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je príčinná súvislosť. Čo sa týka namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

ústavný súd uvádza, že mimoriadne opravné prostriedky nespádajú pod čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2009